

دعای عرفه؛ عشق نامه امام حسین(ع) / روزی برای طلب رحمت الهی

عضو هیئت علمی مرکز فرهنگ و معارف قرآن گفت: فرازهای دعای عرفه، جلوه عشق امام حسین(ع) به خداوند و نوعی عشق نامه است و همگی باید در این روز رحمت الهی را طلب کنیم.

عضو هیئت علمی مرکز فرهنگ و معارف قرآن گفت: فرازهای دعای عرفه، جلوه عشق امام حسین(ع) به خداوند و نوعی عشق نامه است و همگی باید در این روز رحمت الهی را طلب کنیم.

خبرگزاری مهر - گروه استان‌ها: نهم ما ذی الحجه روز عرفه است؛ عرفه روزی است که حق تعالی بندگان خویش را به عبادت و طاعت خود خوانده و موائد جود و احسان خود را برای ایشان گسترانیده و شیطان در این روز خوار و حقیرتر و رانده‌تر و در خشمناک‌ترین اوقات خواهد بود.

عرفه روزی است که حاجیان در سرزمین عرفات وقوف می‌کنند و نغمه ربنا را به لب جاری می‌سازند. از برترین اعمال این روز قرائت دعای عرفه است، دعایی که میراث کلام دل‌نشین اربابان حضرت اباعبدالله الحسین(ع) است.

مرحوم شیخ عباس قمی درباره شب عرفه می‌گوید: «شب عرفه از لیالی متبرکه و شب مناجات با قاضی الحاجات است و توبه در آن مقبول و دعا در آن شب مستجاب است و کسی که آن شب را به عبادت بسر آورد، اجر و پاداش هفتاد سال عبادت را دارد».

حکمت‌هایی از دعای عرفه

در دعای عرفه، ابتدا اوصاف پروردگار مطرح می‌شود و نعمت‌های گوناگون و فراوان الهی در خلقت و رشد و حیات انسان یاد می‌شود که همه زندگی او را در همه ابعاد در بر گرفته و موهبت‌هایی که از سوی خداوند عطا شده و در جسم و جان انسان متجلی است.

از آنجا که توجه به نعمت‌ها، زمینه ساز شکر و سپاس است و غفلت از الطاف الهی موجب ناسپاسی و عصیان است، یادآوری نعمت‌های بی‌شمار در بخش عمده آغاز این دعا صورت می‌گیرد تا عجز انسان از سپاس نعمت‌ها، زمینه خضوع و خشوع او را به پیشگاه پروردگار فراهم آورد.

در فراز دیگری از دعا، مسئله ذکر، خشیت، تسلیم، رضا و حمد یاد می‌شود که همه از ویژگی‌های بندگان خوب خداست. باز هم یاد نعمت‌های پیدا و پنهان پروردگار، و باز هم درخواست عافیت، توفیق، ایمنی، عظمت، آبرومندی، وسعت رزق، توکل و تسلیم، دینداری، آمرزش، برخورداری از رحمت الهی، رفع اندوه و گرفتاری.

در این دعا، نیایشگر عارف با خدای خود عاشقانه حرف می‌زند، خاشعانه صدایش می‌کند، کوتاهی‌ها و غفلت‌های خود را به یاد می‌آورد، ملتسمانه خود را در دامن رحمت الهی می‌افکند و به وسیله توبه به سایه غفران خدا پناه می‌برد، تنها و تنها از خدا نصرت و کفایت و حاجت و آمرزش می‌طلبد و تنها در خانه خدا را به رویش باز می‌بیند، خدایی که دانا، مهربان، رازق و بنده‌نواز است.

نگاه توحیدی امام حسین(ع) در دعای عرفه گویای اهمیت و جایگاه این دعا است

در بخشی دیگر از دعای عرفه، یادی از کرامت‌ها و الطاف خداوند نسبت به اولیا و پیامبران است که بندگان خالص و برگزیده اویند. آنچه درباره یوسف، یعقوب، ابراهیم، اسماعیل و یونس انجام داد، همه گواه لطف او به بندگان خویش است.

اعمال روز عرفه

انجام غسل، زیارت امام حسین(ع) در این روز که از هزار حج، هزار عمره و هزار جهاد بالاتر است، خواندن دو رکعت نماز در زیر آسمان بعد از نماز عصر و اعتراف به گناهان خود، روزه گرفتن در صورتی که سبب ضعف و مانع از خواندن دعا نشود، خواندن دعای امام حسین در روز عرفه، از جمله اعمال روز عرفه است.

قرآن کریم برای ارتباط بیشتر بندگان با مبدأ هستی از شیوه‌های مختلفی بهره می‌گیرد. از جمله این شیوه‌ها تعیین زمان‌ها و مکان‌های خاصی برای نزدیک شدن بیشتر به درگاه حضرت حق است.

محتوای دعای عرفه گویای اهمیت این روز است

حجت الاسلام سید علی اکبر حسینی، عضو هیئت علمی مرکز فرهنگ و معارف قرآن در این زمینه در گفت‌وگو با خبرنگار مهر، با اشاره به اهمیت دعای عرفه، اظهار داشت: محتوای دعای عرفه و نگاه توحیدی امام حسین(ع) در این دعا گویای اهمیت و جایگاه عرفه و این روز است.

وی ادامه داد: روز عرفه بهترین و مناسب‌ترین روز برای تجلی رحمت خداوند است و همه مسلمانان باید در این روز بخشش، رحمت و غفران الهی را طلب کنند.

این استاد حوزه و دانشگاه با اشاره به معنای لغوی عرفه، افزود: کلمه عرفه، عرفان و معرفت همه از نظر لغوی و ریشه‌ای از یک خانواده هستند و به طور طبیعی نمی‌توانیم نسبت به معنای لغوی واژه‌هایی که در یک جایگاهی انتخاب می‌شوند بی‌توجه باشیم و باید معنای لغوی آن‌ها را درک کنیم.

عرفه روز شناخت خداوند است

حجت الاسلام حسینی با اشاره به اینکه عرفه روز شناخت خداوند است، تصریح کرد: در نگاه دینی معرفت و آگاهی مورد توجه خداوند است و این معرفت و آگاهی با عقل صورت می‌گیرد که نتیجه تعقل نیز عبودیت و بندگی است و با این عقل امکان رسیدن به بهشت فراهم می‌شود.

شکرگزاری و ستایش نسبت به نعمت‌های الهی از مضامین دعای عرفه است

وی عنوان کرد: در ادبیات دینی معرفتی پسندیده است که ما را به خداوند نزدیک کند و میزان بندگی ما را نشان دهد و عبودیت و بندگی با معرفت معنا پیدا می‌کند.

عضو هیئت علمی مرکز فرهنگ و معارف قرآن گفت: در حقیقت آنچه که امام حسین(ع) در دعای زیبای عرفه به تصویر می‌کشد توحید است و این دعا منظومه و مجموعه عمیق و دقیق معرفتی است.

دعای عرفه جلوه عشق امام حسین(ع) به خداوند است

حجت الاسلام حسینی با اشاره به اینکه توحید اولین و اصلی‌ترین مضمون دعای عرفه است، اضافه کرد: شکرگزاری و ستایش نسبت به نعمت‌های الهی از دیگر مضامین دعای عرفه است.

وی یادآور شد: اگر درکی از عشق و محبت واقعی نداشته باشیم ممکن است نتوانیم مضامین این دعا را درک کنیم؛ چرا که فرازهای دعای عرفه جلوه عشق امام حسین(ع) به خداوند و در واقع یک نوع عشق نامه است.

عضو هیئت علمی مرکز فرهنگ و معارف قرآن اضافه کرد: عبادت و معرفت با هم رابطه دو سویه دارند و در هم تنیده شده‌اند.

حجت الاسلام حسینی با بیان اینکه انسان هر مقدار که به خداوند نزدیک‌تر شود از معرفت توحیدی بیشتری برخوردار می‌شود و می‌فهمد که در وجودش هیچ ندارد، گفت: امام حسین(ع) با آن همه زیبایی و جایگاه والا در اوج بندگی قرار دارد و در دعای عرفه می‌فرمایند که من کسی هستم که همه زیبایی‌های من زشتی است و آنقدر در من جلوه داری که به هرچه غیر تو بیندیشم از تو دور می‌شوم.

وی عنوان کرد: امام حسین(ع) با واقعه عاشورا، صداقت ربوبیت و بندگی خودش را به عرصه ظهور رساند.

معرفت خود را بالا ببریم

حجت الاسلام محسن غرویان، عضو هیئت علمی جامعه المصطفی العالمیه نیز در همین زمینه در گفت‌وگو با خبرنگار مهر، بیان

کرد: ریشه و معنای لغوی عرفه، معرفت و عرفان است و انسان باید در این روز معرفت خود را نسبت به خداوند بالا ببرد.

وی ادامه داد: دعای عرفه گفت‌وگوی عاشقانه امام حسین(ع) با پروردگار است که اوج بندگی و معرفت خود را به تصویر می‌کشد و پیام اصلی این دعا هم عبودیت است.

این استاد حوزه و دانشگاه با تأکید بر خواندن دعای عرفه در این روز، یادآور شد: اجتماع مسلمانان در روز عرفه برای قرائت دعای عرفه، از آثار فرهنگی و سیاسی این دعا است.